

5.10.60, יום ד'

בהתע בבוקר שסתי לעין יחב - מרחק 15 רגע באויר. יש במקום שנים שלושה בנינים. יש שלוח שסתי אדמה טובים מרוחקים זה מזה קילומטרים אחדים. שטח אחד של מאתיים דונם, שני של 5-600 דונם, ועוד שטח של כ-500 דונם. לשאלתי כמה רוצים להשאר במקום לאחר השתחררותם מהצבא ענו שבעה בחיוב, שנים בשלילה, השאר נמנעו. אחד מהעונים בחיוב דרש שיטאר השנה הנשארת בטלח - כלומר בלי מסגרת ומשמעת צבאית. לא נראתה לי הדרישה, כי לטי הבירור שהייתי אין המסגרת כח כובלח ומפריעה. המפקד שלה - סגן בטרות חובה, זיה מקבוצ ערוד. דורשים - חרוצים להשאר - שהמסגרות יכשירו המקום לישוב החבורה (בערך 50 קילומטר מהנקודה עד כביש סדום באר שבע), הכנון המטק. מים כנראה יש די. מעון אחד נואץ כ-25-30 קוב לשעה. קדיחה סניה מסובלח לחת כ-50-60 קוב לשעה. לדעת כולם אין בעיה מים.

לצהרים חזרתי לשדה בוקר.

- יהושע אמר שזולר הצעיר, שהיה בלחי בירושלים בימי המצור יבוא להצטרף אליו. הזמנתי אותו אלי. יהושע אמר שהוא בחור הבון. יש לו מוסך בת"א. אמרי ארצות הקרב שהייתה הפקס נקימה ביהוד, והחודר היה מקושט יפה ובטעם לקראת חג, באו שניהם אלי. אמרתי לזולר (עבדתי עם אביו בת"א לפני 54 שנים, כשאביו עדיין היה חבר המוה"צ. כשנעשה אבר קיבל מועלים ערבים), היות ויהושע אמר

עליך שאתה אדם ישר, ואני מאמין לכל מילה של יהושע אסאלך שאלה האמר לך
גרינבוים כפי שהודיע "יעד" של המיר שהיתה החלטה בממשלה הזמנית לא לכבוש
ירושלים". הכחיש הדבר וסיפר לי שבא אליו בחור אחד בשם דן מרגלית מכעס
השבועון, יעד, וביקש ממנו שיאמר מה אפר לו גרינבוים. אמר לו זטלר שאינו
רוצה לדבר עם אנשי יעד, יפרסם זכרונותיו בעתון אחר. סיפר מרגלית שבא
מסיחה עם שאלתיאל. בשבת שאחרי זו פרסם "יעד" בשם זטלר שהיתה החלטה בממשלה
הזמנית לא לכבוש. זטלר טוען שאף פעם לא אמר זאת ל"יעד". בשבוע שאחרי זה
בא אליו שוב איש יעד ואמר לו שגרינבוים נמצא בבית הסוכנות בח"א ורוצה להפגש
איתו. בא זטלר לסוכנות ולא מצא את גרינבוים. כעבור שתיים בא אליו האיש שנית
ואמר שגרינבוים מחכה לו. זטלר הזכיר לו השיחה שביום 15.5.48, ושאל אותו על
היחס שהיה קיים לגבי כיבוש ירושלים. גרינבוים אמר שהיה הלך רוח בחוגי השלטון
נגד הכיבוש - כי יש או"ם, עולם נוצרי ומוסלמי ועוד. שאלתי אותו האם באמת
השתמש במילה "שלטון" - שאיש לא השתמש בה לגבי הממשלה הזמנית. אמר שגרינבוים
לא דיבר על הממשלה הזמנית, נכון שלא אמר שלטון אלא - - קשה היה לו להיזכר,
ושאל מה היה לפני הממשלה הזמנית. אמרתי - מנהלת העם. אמר כן, גרינבוים
אמר שהיה הלך רוח כזה במנהלת העם. גרינבוים החרעם באזנו על שפרסמו שהיתה
החלטה בממשלה הזמנית, ושכלל הכניסו את הממשלה הזמנית, כי הוא אז לא השתתף
עוד כלל בממשלה הזמנית, כי ישב בירושלים ולא שלחו עוד אוירון לקחתו לחל-
אציב ומשום זה כעס ועוד.

אולם לדבריו יש מיסקה בספרו של יוסף שהיה קבוע קו - שמכנו לא יעברו.
אמרתי לו שקראתי ספרו של יוסף, איני זוכר מיסקה כזו. הוא הבטיח להביא לי
הספר מאז ולהראות לי המיסקה.

אמרתי לו שלא גרינבוס ולא יוסף לא יכלו לדעת מה עומדים לכבוש ומה
לא - כי מאברי הממשלה איש לא האערב בהנהלת הכלחכה, ואני ראיתי הגנת ישראל
כבעיה אטא האיסטרטגיה המרכזית של הקרבות בימים ההם, וקודם כל דאגתי לדרך
לירושלים ולהבטחת מזון ומים, ומשום כך סללו "דרך בורסה" והניחו בסתר קו
מים גוסף וביום 15.7.48 שלחתי ל"עציוני" (הוא לא ידע מה זה "עציוני")
מברק באול לאמרו "במקרה שחצליה לכבוש העיר העתיקה יש סכנה חסורה והרם
אסונות מחיילינו? שיסדרו ויחללו מקומות קודש נוצרים ומוסלימים. ואם יש
סיכוי ממשי של כיבוש - עליך להכין כוח מיוחד, נאמן וממושמע, שיסמור על כל
חטבאות ויאסור על החיילים כניסה לעיר העתיקה. כדאי לשם כך לא אפילו למקם
כל הכניסות ולחודיע על כך. חודיע לי אם אתה אחוז באמצעים אלה".

אחר כך, באותו יום, שלחתי מברק באול שני "בחוספה לחוראמי חקודסת
בדבר העיר העתיקה עליך לדאוג שמכוח המיוחד שימונה על שמירה העיר העתיקה
ישמטם בלא רחמים במכונה יריה נגד כל יחודי וביחוד נגד כל חייל יחודי שינסה
לעזוב או שינסה לחולל מקום קודש נוצרי או מוסלמי".

הוא אמר שבדעתו היה, ששם יבנו לעיר העתיקה לתרום מקום קודש. אמרתי -
שחין לי שכן שהיו שומעים נגדם בנשק, מאז שנינו לאשלימה.